

Mozgásban az információ

BOBCATSSS 2012 – Amszterdam

A BOBCATSSS – mint tudjuk – mozaikszó, betűi a kezdeményezést elindító egyetemi városok nevének kezdőbetűi: Budapest, Oslo, Barcelona, Copenhagen, Amsterdam, Tampere, Stuttgart, Sheffield, Szombathely. A legelső BOBCATSSS-konferencia Ruud Bruyns (Amszterdam) és Papp István (Budapest) kezdeményezésére ült össze húsz éve, Magyarországon.

A konferencia az EUCLID (European Association for Library and Information Education and Research: A Európai Könyvtár- és Információtudományi Oktatási és Kutatási Szövetség) szakmai fennhatósága alatt kerül megrendezésre. Megvitatják és meghatározzák az adott év konferenciájának témáit, költségvetést készítenek, valamint rendezvényszervezési feladatokat látnak el; a konferencia nyelve az angol.

A jubileumi 20. rendezvényre idén Amszterdamban került sor holland és német egyetemi hallgatók szervezésében. A BOBCATSSS 2012 fő témája az „e-fejlesztések” (*Information in e-motion: E-mozgásban az információ*) volt. Napjainkban felértékelődik a digitális média szerepe, a technológia rohamosan fejlődik, emiatt fontos, hogy képet kapjunk a jelenleg elérhető és fejlesztés alatt lévő eszközökről. A jubileumi eseményen több mint négyszáz résztvevő volt jelen, a világ 36 országából.

A fő témát négy altéma részletezi:

- ① *E-media in Motion* (E-média mozgásában): Nem sok információt találunk ma már analóg formában, egyre több adathoz csak a digitális média útján juthatunk hozzá. Ez új kihívás elé állítja a szakmát.
- ② *Organizations 2.0* (Szervezetek 2.0): A szervezeteknek alkalmazkodniuk kell a körülöttük levő világhoz. A globalizált világ megköveteli, hogy új utakat találjunk az együttműködésben, tanulásban, munkában. Ennek eredményeként alternatív megoldást kell találnunk az eszközeink és archív információink nyilvántartására.
- ③ *My Information* (Az adataim): Nagyon sok ember osztja meg mindennapi élete történéseit közösségi oldalakon. Azonban nem mindig tudhatjuk, hogy ki fér hozzá ezekhez az információkhoz. Vajon az ezeken a portálokon megadott személyes adataink biztonságban vannak-e, és ha nem, akkor kié a felelősség?
- ④ *Access to Public Information* (Közérdekű információkhoz való hozzáférés): Az emberek számára fontos, hogy hozzáférjenek azokhoz az adatokhoz, amelyekre szükségük van. Ugyanilyen fontos, hogy kritikus felhasználói legyünk az információknak. Vajon melyek azok a stratégiák, koncepciók, események, amelyek hatással vannak a nyilvános információhoz való hozzáféréshez?

Gondolatébresztő előadások

Mindhárom nap egy-egy hosszabb, nyilvános előadással kezdődött.

Karin Spaink *Privacy is a cornerstone of personal safety (A magánélet a személyes biztonság sarokköve)* címmel tartott előadást.

Az Amerikai Egyesült Államokat ért terrortámadás után a terrorizmus elleni harc világszerte központi kérdés lett. E harc legjobb fegyverének a megfigyelést és az általa nyert adatok elemzését tekintették a kormányok. Ha nyomon tudják követni az áru- és pénzforgalmat, az embereket és kommunikációjukat, akkor ezek közül ki lehet szűrni a gyanús elemeket, így megakadályozhatóak a terrorcselekmények.

Abba a hitbe ringattak minket, hogy a személyes szféránk apró morzsáinak feladása és annak elfogadása, hogy a mindennapi életünket folyamatosan figyelik és analizálják, majd megnöveli a személyes biztonságunkat. De ennek az ellenkezője látszik igazolódni. Orwell Nagy Testvére figyel minket, vagy mégsem? Igazából sok kis testvér figyel minket, akik nem működnek együtt egymással; az is előfordulhat, hogy nem is tudnak egymás létezéséről. A The Washington Post 2010-ben közölt egy cikket *Top Secret America* címmel, amelyben arra kereste a választ, hogy kik figyelik az amerikai állampolgárokat nap mint nap. Az adatok sokkolóak. Adatot nemcsak a kormányzati szervek gyűjtenek, hanem mindenki. Adatot gyűjt rólunk a bankunk, a Facebook, a Google, a boltokban és az utcán lévő biztonsági és térfigyelő kamerák, a tagsági és hűség programok, még a mozik és éttermek is. Azt állítják, azért kérik az adatainkat, hogy jobb szolgáltatást tudjanak nyújtani, valójában inkább azért, hogy ne kelljen külsős céget megbízniuk azért, hogy kiderüljön, kik a vásárlóik (piackutatás). A legtöbb ország – köztük Magyarország is – rendelkezik olyan törvénnyel, ami lehetővé teszi mindenki számára, hogy tájékoztatást kérjen arról, hogy az adott intézmény milyen adatokkal rendelkezik rólunk.

A 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról a következőképpen rendelkezik:

„Az érintett kérelmére az adatkezelő tájékoztatást ad az érintett általa kezelt, illetve az általa megbízott adatfeldolgozó által feldolgozott adatairól, azok forrásáról, az adatkezelés céljáról, jogalapjáról, időtartamáról, az adatfeldolgozó nevééről, címéről és az adatkezeléssel összefüggő tevékenységéről, továbbá – az érintett személyes adatainak továbbítása esetén – az adattovábbítás jogalapjáról és címzettjéről.”

De ez sem biztosítja számunkra, hogy teljességében fel tudjuk térképezni, ki milyen adatokkal rendelkezik rólunk. Ugyanis többször előfordul, hogy az intézmények az általuk begyűjtött adatok feldolgozására, megbíznak egy másik vállalatot. Így nekünk nincs tudomásunk erről a másik vállalatról, nincs vele kötött adatvédelmi szerződésünk, tehát még akkor sincs jogunk arra kérni őket, hogy számoljanak be arról, milyen adatokkal rendelkeznek rólunk, ha esetleg tudomást szerzünk a létezésükről.

Az adatvédelem legfőbb gondjai, hogy az adatok nincsenek megfelelően tárolva és védve, valamint, hogy a vállalatok nincsenek tisztában ezek fontosságával. Hiányoznak a bejáratott vállalatban belüli adatkezelési szabályzatok. Egy ügyfél

adataihoz a legtöbb dolgozó probléma nélkül hozzáfér, mindenféle kérdés nélkül, hogy mégis mire szeretné ezt az adatot használni. A gyenge adatvédelmi rendszer adatszivárgáshoz vezethet, aminek nagyon súlyos és kiszámíthatatlan következményei lehetnek.

Fontos hogy mindenkihez eljuttassuk az adathigénia fogalmát. Különböző ezek az összegyűjtött adathalmazok válnak a bűnözők új célpontjává, és a polgárok sebezhetőbbek lesznek mint valaha.

Lényeges, hogy ne használjunk pendrive-ot, CD-t vagy DVD-t munkahelyi számítógépeknél, mert ezeken gyakorta találhatunk vírusokat. Ne használjunk laptopokat a vállalati LAN-on. Fontos az adatbázisok elválasztása, elszigetelése egymástól, mert ha az egyikbe bejutnak, akkor ne tudjanak átmenni a másikba minden gond nélkül. Az adatokat kódoljuk. Minden helyre más jelszót használjunk, hogyha az egyiket sikerül is feltörni, más ne vesszen el vele. Természetesen ez sem történik magától, tenni kell érte, először és legjobbat az oktatással.

Az előadó néhány ötlete: a legjobban működő gyakorlatok publikálása; szabályok és büntetések; a vállalat köteles legyen jelenteni, ha adatszivárgás történt nála, illetve bírságok kivetése. Ha kellően magasak a bírságok, a vállalat el fog gondolkodni adattárolásának biztonságáról, így lehet az adatbiztonságot növelni.

Az előadó elmondta, hogy ők is feltörték egy kórház rendszerét. Egy nap alatt 1,2 millió beteg adataihoz fértek hozzá. Egy hétig csak feltúrták a rendszert várva, hogy valaki majd észreveszi, hogy bejutottak, de végül nem értesítették a kórházat. Nemcsak olvasni és másolni tudták az adatokat, hanem törölni és módosítani is.

Paul Sturges *The Brain and E-Information: Lessons from popular neuroscience* (Az agy és az e-információ: leckék az agykutatásból) című előadásában arról beszélt, hogy úgy tűnik, képesek vagyunk hozzáférni információhoz elektronikus úton olyan formában, ami nagymértékben különbözik attól, amit megszokhattunk a nyomtatás korában.

Az érzelmek szerepe nagyon elhanyagolt terület az információtudományban. Pedig a legtöbb döntésünket az életben nem tisztán racionálisan hozzuk. A terület annak ellenére elhanyagolt, hogy az ezzel foglalkozó népszerűsítő művek egyre szaporodnak. Az információtudomány intelligenciával is foglalkozó tudomány, mégis nélkülözte az agyat abban az értelemben, hogy az információ körül forogtak az elméletek és definíciók, mintha az információnak lenne értelme önmagában is.

Beszélünk szemantikai információról, genetikai információról, matematikai információról stb. De nem beszélünk az agyról. Az agy az a szerv, ami az információt észleli, feldolgozza, előállítja. Az előadó úgy fogalmazott: az agy olyan kontinens, amit még alig fedeztek fel.

Az információtudomány olyan információkeresővel foglalkozik, aki:

- Információs igénnyel rendelkezik.
- Megfogalmazza, hogy milyen információra van szüksége.
- Azonosítja és értékeli a potenciális információforrásokat.
- Keresési stratégiákat alakít ki.
- Eljut a kiválasztott információforrásokhoz.
- Kiválogatja és letölti a megtalált információkat.

Ez a felfogás alábecsüli a kompromisszumokat az információkeresésben, és figyelmen kívül hagyja mind a megérzéseket, intuíciókat, mind a váratlan felfedezé-

seket, amelyek a valóságban igen gyakoriak. Az információkeresés gyakran összeolvad az érzelmekkel. Az előadó szerint ideje volna lecserélni a Shannon–Weaver-modellt*.

Az információtudomány csak érintőlegesen foglalkozik az aggyal, de soha nem helyezte azt a középpontba. Ha ezt megtennénk – magát a létező, működő agyat tennénk a középpontba –, az új és érdekes nézőpontot hozna a humán- és társadalomtudományokba. Ez érvényes a pszichológiára, teológiára, pedagógiára, informatikára, ahogy az információtudományra és egyéb tudományterületekre is.

Ha e fajta paradigmaváltás eddig lehetetlen lett volna, most már lehetséges, egyrészt az agykutatás felfedezései miatt, másrészt az erről szóló tudománynépszerűsítő irodalom növekedése miatt. Az orvos-technológiai eszközök fejlődése (PET, fMRI, MEG) is lehetővé tette, hogy megfigyeljük az agyat különböző szituációkban. Követni tudjuk, hogy mikor, milyen agyterületek aktiválódtak. Az agy bizonyos területei specializálódtak, de a területek közti együttműködés még ennél is fontosabb.

A legtöbb fontos agyi aktivitás nem is tudatos, hanem automatikusan működik, ezeket „zombi rendszereknek” is hívják. Néha ezek a tudatalatti tevékenységek úgy jelennek meg, amit mi intuíciónak vagy megézésnek hívunk.

Az agyterületek közti kapcsolatok rendkívül fontosak. Az agy megszervezi önmagát, hogy fel tudja dolgozni a kapott információkat.

Az agy feldolgoz:

- nagy mennyiségű információt,
- mélyen vagy kevésbé kódoltakat egyaránt,
- mindezt lenyűgöző sebességgel teszi,
- nagyon kevés tudatos ráfordítással.

Az információs szakembereknek az információkeresés modellezésénél figyelembe kellene venniük ezeket is, hogy a tudatalatti információfeldolgozást a súlyának és jelentőségének megfelelően tudják kezelni.

Egy példa – ami kívül esik mind az információtudomány, mind az agykutatás vizsgálati körén – kínál olyan megoldásokat, ami segíthet abban, hogy a tudatalatti tevékenységek fontosságát megérthessük. Példánk a gyors és lassú gondolkodás.

Ez a kettős feldolgozásmódel megkülönböztet két rendszert:

- I. rendszer: Gyors, intuitív, asszociatív, metaforikus, benyomások alapján működő és lehetetlen kikapcsolni.
- II. rendszer: Lassú, nehézkes, figyelmet kívánó, amihez akkor fordulunk, ha a dolgok elkezdene bonyolulttá válni.

Szeretjük magunkat II. rendszerű lényeknek látni, de valójában egyszerre vagyunk I. és II. rendszerű lények. Képzeljük el a kutatót a könyvtárban, aki valószínűleg beszélget a könyvtárossal, bibliográfiákat és katalógust használ, böngész a polcokon, megnézi a könyvek irodalomjegyzékét, a nap végén raklapnyi könyvvel lesz körülvéve.

* Claude Shannon és Warren Weaver 1949-ben dolgozta ki az információ matematikai modelljét, amely szerint a kommunikáció két félen (küldő és befogadó) alapszik, közöttük a csatorna létesít kapcsolatot.

A kutató lehet, hogy nyomokat követve keresett, lehet, hogy a megérzéseire hagyatkozott, és lehet, hogy véletlen felfedezései is voltak. És ezek legalább annyiszor fordultak elő vele, mint a szisztematikus keresés folyamata.

Vegyünk egy másik példát, az e-információ keresését. Megfontolt stratégia szerinti keresés: szörfölés. Miért csak itt használjuk a kifejezést? Itt hiperlinkeket követve dolgozunk, előre megjósolhatatlan utakat járunk be azon a struktúrán keresztül, ami rendelkezésünkre áll. Ilyenkor az I. rendszer szerint cselekszünk, a II. rendszert csak akkor hívjuk segítségül, ha szükség van rá.

Az elméletek, az információs termékek és a tradicionális információtudományi szolgáltatások most már nem férnek meg azzal, amit működésükről megtanulhatunk, valamint amit az információról megismerhettünk. Új elméletek kelljenek ahhoz, hogy új és jobb szolgáltatásokat és termékeket lehessen kialakítani. Ez a szükséges változás lehet az is, hogy állítsuk az agyat és az e-információt az új információtudományi paradigma középpontjába.

További előadások, poszter prezentációk

Az idén 85 prezentációt, 60 posztert, 15 workshopot mutattak be oktatók, hallgatók és gyakorló könyvtárosok. Magyarországról négy felsőoktatási intézmény képviseltette magát.

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Bölcsészettudományi Kar, Könyvtár- és Információtudományi Intézeti Tanszék vezetője Murányi Péter és Bogárné Lovász Katalin tanársegéd öt hallgatóval vett részt a konferencián, valamint az ELTE Bölcsészettudományi Kar, Informatikai és Könyvtártudományi Intézetből Nemes László PhD-hallgató képviselte az intézményét. A Debreceni Egyetem Informatikai Kar, Könyvtár Informatikai Tanszékéről Müller Zsuzsanna és Takács Margit a *Könyvtár 2.0 Magyarországon, Könyvtár 2.0 alkalmazások használata a magyar könyvtárakban (Library 2.0 in Hungary, Using Web 2.0 tools in hungarian libraries)* című előadását hallhattuk. A Pécsi Tudományegyetemről három javaslatot poszter előadásként, egy hallgató munkáját pedig előadásként fogadta el a diákokból álló szakmai bizottság. A Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Karról Tóth Máté egyetemi adjunktus és Németh Márton könyvtáros *K2 projekt digitális könyvtári technológiák kísérleti műhelye a magyar könyvtárosok közösségének* címmel mutatták be poszterüket. A Könyvtár 2.0 kísérleti műhely (K2 projekt) 2010 márciusában indult el (<http://blog.konyvtar.hu/>). Célja az új technológiáktól idegenkedő könyvtárosok félelmeik eloszlatása, valamint az informatikával már közelebbi barátságot ápolóknak felhívni a figyelmét az új ötletekre, módszerekre, megoldásokra.

A Pécsi Tudományegyetem informatikus-könyvtáros szakos, mesterképzéses hallgatói közül Ilácsa Szabina, Fazekas Mária, Herkó Zsanett és Kovács Ramóna kutatásának témája *A közérdekű információhoz való hozzáférés az egyetemi hallgatók körében* volt. Arra keresték a választ, hogy a hallgatók milyen forrásból szerzik be a számukra szükséges közérdekű információkat. A kutatás kérdőíves formában történt, amelyet elektronikusan küldtek el a Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar hallgatói számára. Az adatokból arra következtettek, hogy az ügyintézésrel kapcsolatos információkat a hallga-

tók elsősorban a családtól és az ismerősöktől szerzik, valamint ezek mellett a legnépszerűbbek az internetes keresőmotorok.

A kutatás során arra voltak kíváncsiak, hogy a közérdekű információkat tartalmazó weboldalak közül a hallgatók ismerik-e és használják-e a *magyarország.hu* (<https://magyarország.hu/>) honlapot, illetve az oldal egyik speciális szolgáltatását az ügyfélkaput (<https://ugyfelkapu.magyarország.hu/>). A megkérdezettek többsége alig ismeri és nem is használja a honlap által felkínált lehetőségeket. Aki pedig használja is, nem biztos, hogy teljeskörűen ismeri az összes szolgáltatást. Ugyanakkor a vizsgálatból az is kiderült, hogy lenne igény egy ilyen honlapra. Ezt a kérdőívben szereplő egyik kérdésre kapott válaszok is megerősítik, miszerint, ha lenne egy közérdekű információkat összegyűjtő tematikus oldal, azon a használók jogszabálygyűjteményt látnának szívesen, emellett pedig online ügyintézésre is használnák (adóbevallás, okmányirodai ügyintézés). Mint a válaszokból is kiderült, a használók olyan szolgáltatásokat említettek, amelyek a *magyarország.hu* honlapon megtalálhatóak. Vagyis a fő cél az említett weboldal minél szélesebb körben való népszerűvé tétele, nemcsak a hallgatók, hanem mások körében is.

Herkó Piroska, Herkó Zsanett, Horváth Alíz, Szabó Tamás és Busz Bernadett előadásuknak *Az olvasói vélemények a jövő könyvtáráról a legújabb és legmodernebb magyar könyvtárban* címet adták. Azt fejtették ki, hogy a könyvtárak egyik alapvető célja, hogy az információk eljussanak a felhasználókhoz, ám az információhordozók egyre kisebb mértékben lesznek maguk a könyvek.

A digitális korszak több formában is átalakítja a könyvekhez és információhoz fűződő viszonyunkat. Azzal, hogy az elektronikus dokumentumok egyre inkább elterjednek, a könyvek háttérbe szorulnak: Magyarországon 2010-ben a könyvpiac forgalma 4,5 százalékkal csökkent. Ezzel a tendenciával kell felvennie a harcot a könyvtáraknak, és ennek során elkerülhetlenné vált, hogy maga a könyvtár szerepe, szintere és a szolgáltatási profilja átalakuljon, modernizálódjék. Kutatásuk természetesen sok kérdést felvetett. Elsősorban arra voltak kíváncsiak, hogy maguk a közvetlen érintettek (hallgatók, olvasók, könyvtári dolgozók) miként vélekednek a jelenlegi helyzetben a könyvtárak jövőéről. Kérdésükre a *Dél-Dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont* dolgozóitól és felhasználóitól kértek választ. A dolgozók egyetértettek abban, hogy a jelenlegi helyzetben sem maga a Tudásközpont, sem pedig más könyvtár nincs veszélyben. Arról viszont, hogy pár évtized múlva mi lesz az intézmények sorsa, már eltérőek a vélemények. Természetesen a fiatalabb korosztály (a 40 év alattiak) sokkal nyitottabban állt a kérdéshez, míg az idősebbek sokkal óvatosabbnak bizonyultak, igyekeztek hangsúlyozni, hogy ők már megélték jó néhány technikai fejlesztést, változást.

A megkérdezett olvasók szintén pozitívan állnak a helyzethez: számukra az informatika már beépült a könyvtárak életébe. A „Könyvek nélküli könyvtár” gondolatára többnyire kényelemmel és inkább kíváncsisággal gondoltak, mintsem aggodva. Persze az igazi könyvszeretők – függetlenül attól, hogyan viszonyulnak amúgy a modern technikákhoz – nem feltétlenül költenének e-book olvasókra, még akkor sem, ha minden digitalizálva lenne, mondván, semmilyen új műszaki kütyü nem tud felülmúlni egy jó könyvet.

Összességében az intézmények sorsa nem az e-bookok elterjedésétől, hanem az egyén és az ország gazdasági helyzetétől is függ. A mostani kilátások szerint nem

kell attól félni, hogy tömegek elektronikus könyv olvasót, bár tény, hogy hosszú távon olcsóbb, mint könyvet venni, de pont ennek a problémának az orvoslására jó megoldás a könyvtár.

Az előző kutatás tehát arra kereste a választ, hogy a digitális korszakban a könyvtár iránt érdeklődők hogyan vélekednek a könyvtárak jövőjéről. Szalacsi Alexandra könyvtáros hallgató viszont már nem az intézményre, a könyvtárak jövőjére helyezte a hangsúlyt, hanem a tartalomra, a könyvekre. Kutatásának célja, hogy pillanatfelvételt adjon arról, hogy miképp viszonyulnak az egyetemi hallgatók az e-könyvekhez. Kutatásának címe *Az egyetemi hallgatók attitűdje az e-könyvekhez: tapasztalatok Magyarországról* volt. Ehhez az alapot a Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Karán végzett 100 főre kiterjedő kérdőíves felmérés adta. A kérdőívben olyan kérdésekre kereste a választ, mint például mit nevezünk e-könyvnek; milyen gyakran olvasunk e-könyvet; milyen eszközön olvassuk őket; milyen forrásból, elektronikus könyvtárból szerezzük meg a tartalmakat. Az eredmények azt mutatják, hogy a válaszadók többsége nincs tisztában az elektronikus könyv fogalmával, olykor össze is keverik az e-könyv olvasó eszközzel. Továbbá a vizsgálatból az is kiderült, hogy az egyetemi hallgatók az elektronikus dokumentumokat elsősorban a tanulmányi és kutatási célokra használják. A többségük, 67 százalékkal a hagyományos papíralapú könyvek elektronikus változatát olvassa, majd ezt követik 48 és 34 százalékkal a tankönyvek, az órai jegyzetek és a szépirodalom. Kérdőívében a kutató kitért az elektronikus könyvtárakra is, arra keresve a választ, honnan szerzik be a hallgatók az elektronikus tartalmakat. A felsoroltak között nemcsak magyar, hanem angol nyelvű elektronikus könyvtárak is szerepeltek. Az élen 60 százalékkal a Magyar Elektronikus Könyvtár áll, majd azt követi 40 százalékkal a Google Books, tehát elmondható, hogy hallgatók mindkét nyelven szívesen olvasnak elektronikus könyveket.

Mindezek ellenére a kutatás eredménye azt tükrözi, hogy a már több száz éve létező papíralapú könyveket sokkal többen olvassák, mint a néhány évtizede terjedő elektronikus változatukat.

Közösségi programok

Az előadásokat követően lehetőségünk volt részt venni különböző szabadidős programokon.

Az első nap Amszterdam négy legfontosabb csatornáján – Prinsengracht, Herengracht, Keizersgracht és a Singel – tettünk másfél órás hajókirándulást. A hajón végig angol nyelvű idegenvezetés folyt. A csatornák mentén megismerkedtünk a holland főváros nevezetességeivel, kulturális sokszínűségével és nyüzsgésével. A kikötőhöz közel eső helyen, Amszterdam központjában, a Nyugat-indiai Társaság egykori székhelyéül szolgáló elegáns házban (West-Indisch Huis) kaptunk egy fenséges vacsorát. A több emelet magas épületben, négy különböző szinten négy nemzetiség ételeit tálalták. A vacsorát követően mindenkire egy ismerkedős, nyitóparti várt.

A második nap a város szívében fekvő Városi Levéltárba (City Archive) látogattunk. A levéltár épülete Hollandia egykori legnagyobb bankjának az épületé-

ben található, ezért az elrendezése is különleges. Az alagsorban a mai napig láthatók a bankfiókok és a hatalmas méretű trezorok, amelyekben napjainkban már több száz éves könyveket tárolnak. Állománya 32 km hosszan van elhelyezve az épületben lévő könyvespolcokon. A kényes dokumentumok védelme miatt és a mai technológia fejlettségének köszönhetően bárki kérheti az állomány bármely dokumentumának a digitalizálását. Látogatásunk során voltunk a holland királyok portréival díszített előadóteremben; azután egy hatalmas kristály csillárral, festményekkel díszített konferenciateremben és a raktárban.

A levéltár az év minden szakában mindenki számára nyitott. Időszakos kiállításokkal, filmvetítésekkel is várják a látogatókat.

A konferencia harmadik napján jutottunk el a számunkra legizgalmasabbnak ígérkező helyre, a fővárosi közkönyvtárába. Ahogy a hollandok emlegetni szokták, „az OBA” (Openbare Bibliotheek Amsterdam) egy nagyon modern, letisztult architektúrájú épületben található a város egyik legnagyobb terétől, a Dam tértől nem messze. Egy központi könyvtárral és 27 fiókkönyvtárral rendelkezik. Gyűjteménye 1,8 millió dokumentumból áll, 110 számítógépről férhetünk hozzá a könyvtár katalógusához, és további 490 gépen tudunk böngészni az interneten. A könyvtárat évente több mint négymillióan látogatják.

Kirándulásunk során a hat emelet magas könyvtár minden zegét-zugát egy QR-kód játék során fedeztük fel. Ez a játék egy könyvtári projekt keretén belül valósult meg. Célja, hogy a könyvtárba látogató gyerekek játékos formában ismerjék meg a könyvtárat. A játék során kétfős csoportokat kellett alkotnunk, a csapatok más-más emeletről indultak. Minden csapat kapott egy Apple iPad-ot, rajta a könyvtár egyes szintjeit bemutató térképpel és a QR-kódok körülbelüli elhelyezkedésével. Emeletenként három QR-kód volt elrejtve, minden kód megtalálása után egy találos kérdéssel találtuk szemben magunkat, és addig „nem léphettünk a következő szintre”, amíg meg nem találtunk az adott emeleten az összes QR-kódot. A játék időtartama 45 perc volt, de sajnos, ez az idő nem volt elég számunkra, mert csak a harmadik emeletig sikerült eljutnunk. Ennek ellenére nagyon jó volt ilyen játékos módon megismerni a könyvtárat.

Amszterdam elbűvölően szép, szabadszellemű, bohém város, a szabadság fővárosa. Élő, színes, mégis hagyománytisztelő város, ezer arccal. Egy hely, ahol mindenki maga lehet, és felfedezheti azt, amit leginkább szeret.

Végezetül szeretnénk köszönetet mondani a Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar dolgozóinak. Tóth Máté egyetemi adjunktusnak a munkánk, kutatásunk segítéséért; Husz Mária egyetemi docensnek és Egervári Dóra tanársegédnek az utazásunk megszervezéséért és a gazdasági ügyek lebonyolításáért. A BOBCATSSS 2012 konferencia által lehetőségünk volt szakmai tapasztalatok szerzésére, az angol nyelv gyakorlására, külföldi szakmai kapcsolatok kialakítására.

**Fazekas Mária–Herkó Zsanett–
Ilácsa Szabina–Kovács Ramóna–Szalacsi Alexandra**